

ΛΑΖΑΡΟΣ ΜΠΟΣΚΟΣ
Δασολόγος

Τό Δάσος

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΔΑΣΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 1979

ΤΕΥΧΟΣ 83

Παγκόσμιος διάσκεψη τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν γιά τήν ἀπερῆμωση.

(Ναϊρόμπι ἀπό 29.8.1977 μέχρι 17.9.1977)*

Τοῦ
Δρος Γεωργίου Μαυρομάτη
Δασολόγου - Οἰκολόγου

*Ομάδα ἀποστολῆς ἀπό τοὺς κ.κ. Γεωργ. Τζιτζικώστα - Ὑφυπουργό Γεωργίας Δημ. Μανωλάτο, Πρέσβυ, Νικ. Γιάσογλου, Καθηγητὴ ΑΓΣΑ, Γεώργ. Μαυρομάτη, Δασολόγο - Οἰκολόγο, Χρήστο Παύλου, Γεωλόγος - Κων. Ταντινίδης, Ὑφηγητὴ ΑΓΣΑ.

ΓΕΝΙΚΑ

1. Στις 26 Αὐγούστου 1977, ἀνεχώρησε ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία προκειμένου νά συμμετάσχει στὴν Παγκόσμιο Διάσκεψη τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν γιά τὴν καταπολέμηση τῆς Ἀπερῆμωσης πού δι-οργανώθηκε ἀπὸ τὴν UNEP στὸ Ναϊρόμπι τῆς Κένυα ἀπὸ τίς 29.8 ἕως 9.9.1977 καὶ πού συνεχιζόταν ἕως τίς 16.9.1977 ἀπὸ τίς ὁμάδες ἐργασίας γιά τὴν ἐφαρμογὴ καὶ ὑλοποίηση τῶν εἰσηγήσεων τοῦ Σχεδίου Δράσεως μετὰ τὴν ἐγκρισή του ἀπὸ τὴ Διάσκεψη.

Ἡ τελικὴ συγκρότηση τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας ἦταν ἡ ἑξῆς:

- 1) Ὁ Ὑφυπουργὸς Γεωργίας κ. Γεώργιος Τζιτζικώστας ἐπικεφαλῆς τῆς Ἀντιπροσωπείας.
- 2) Ὁ Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος στὴν Κένυα κ. Δημήτριος Μανωλάτος
- 3) Ὁ καθηγητὴς Α.Γ.Σ.Α. κ. Νικόλαος Γιάσογλου
- 4) Ὁ Δασολόγος - Οἰκολόγος κ. Γεώργιος Μαυρομάτης

Ἐπί πλέον συμμετεῖχαν ὡς Σύμβουλοι τῆς Ἀντιπροσωπείας ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ οἱ:

- 1) Ὁ ἐπιστημονικὸς συνεργάτης στὸ Ὑπουργεῖο Συντονισμοῦ κ. Χρήστος Παύλου καὶ
- 2) Ὁ Ὑφηγητὴς Α.Γ.Σ.Α. Γεωπόνος εἰδικὸς ἐπὶ τῶν ἀρδεύσεων κ. Κων/νος Κωνσταντινίδης ὁ ὁποῖος προσετέθη κατὰ τὴν δευτέρα ἐβδομάδα τῶν ἐργασιῶν.

Κατὰ τὴν ἀφίξη τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας στὸ Ναϊρόμπι καὶ στὴ διάρκεια τῶν ἀνεπισημῶν διαβουλεύσεων, ἐπετεύχθη ἡ ὑποστήριξη τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἀποστολῆς μας Ὑφυπουργοῦ κ. Γ. Τζιτζικώστα γιά τὴν Ἀντιπροεδρεία τῆς Διασκέψεως.

ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

2. Μὲ τὴν ἐναρξὴ τῶν ἐργασιῶν στίς 29.9.1977 ἔγιναν οἱ ἀρχαιρεσίες γιά τὴν ἀνάδειξη τῶν μελῶν τοῦ Προεδρείου τῆς Διασκέψεως καὶ ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας ἐξελέγη ἕνας ἐκ τῶν Ἀντιπροέδρων.

Στὴ συνέχεια, ἡ Διάσκεψη διαιρέθηκε σὲ δύο τμήματα ἐργασιῶν: α) Στὴν Ὁλομέλεια (PLENA-

RY) και β) Στη Διακρατική Έπιτροπή (COMMITTEE OF THE WHOLE).

Στό πρώτο τμήμα διεξήχθη ή γενική συζήτηση κατά την οποία ό επικεφαλής της κάθε αντιπροσωπείας εξέφραζε την γνώμη της Κυβερνήσεώς του για τό θέμα της Άπερημώσεως. Κατ' αυτό τον τρόπο και ό επικεφαλής της Έλληνικής Άντιπροσωπείας μετέφερε τίς άπόψεις της Έλληνικής Κυβερνήσεως σε όμιλία του περί τά μέσα της έβδομάδος.

Στό δεύτερο τμήμα (COMMITTEE OF THE WHOLE) εξετάσθηκαν οί αιτίες και οί διεργασίες της Άπερημώσεως. Έγινε επίσης και ή παρουσίαση του Παγκοσμίου χάρτου της Άπερημώσεως υπό κλίμακα 1:25.000.000 του οποίου ή σύνταξη έγινε από ομάδες έργασίες του FAO της UNESCO και της UNEP, πού βασίστηκαν σε βιοκλιματικούς χάρτες πού έγιναν από έμπειρογνώμονες της Ρωσικής Άκαδημία Έπιστημών (V. KOVDA, V. ROSANOV κ.λ.π.) του Πανεπιστημίου του Τέξας (H. DREGNE) και του Πανεπιστημίου της BONN (DR. HENNING και PROF. FLOHN).

Ός πρός τό χάρτη αυτό, πολλά κράτη εξέφρασαν άντιρρήσεις σχετικά μέ την όρθότητα παρουσιάσεως του κινδύνου άπερημώσεως στίς διάφορες χώρες. Μεταξύ των κρατών αυτών ήταν και ή Έλλάς. Η Έλληνική Άντιπροσωπεία μέσω του ύποφαινομένου εξέφρασε τίς άντιρρήσεις της για την όρθότητα του Χάρτου ως πρός την χώρα μας. Άποφασίστηκε λοιπόν από τό Προεδρείο νά ύποβληθοϋν ύποψηφιότητες για την έκτακτη συγκρότηση ομάδος έργασίας για την τροποποίηση και διόρθωση του χάρτου. Η Έλληνική Άντιπροσωπεία διά του ύποφαινομένου ύπέβαλε ύποψηφιότητα για την συμμετοχή στην ομάδα έργασίας έμπειρογνώμωνων πού έγινε δεκτή. Κατά την διάρκεια των έργασιών της ομάδος άποδείχτηκε ή μη όρθότητα του χάρτου πού δέν εξέφραζε τή δυναμική πορεία της άπερημώσεως και δέν ίσχυε επί έθνικού επιπέδου αλλά ήταν άπλως ένας γενικός κατατοπιστικός χάρτης και μία πρώτη προσέγγιση. Άποφασίστηκε λοιπόν ή επανάληψη συντάξεως χαρτών επί έθνικού επιπέδου κλίμακος 1:1.000.000 από κάθε χώρα και εν συνεχεία νά γίνει ή σύνθεσή τους σε παγκόσμιο χάρτη μεγαλύτερης κλίμακος από τον ύπάρχοντα δηλαδή 1:5.000.000. Στό σημείο αυτό πρέπει νά σημειωθεί ότι ό συμμετέχων εκπρόσωπος της Έλλάδος είχε ήδη περατώσει τή σύνταξη του χάρτου για τή χώρα μας κλίμακος 1:1.000.000 πού τον παρουσίασε στην ομάδα έργασίας

Οί λοιπές έργασίες της πρώτης εβδομάδος (για τά αίτια και τίς διεργασίες της Άπερημώσεως) στη Διακρατική Έπιτροπή (COMMITTEE OF THE WHOLE) τελείωσαν σύντομα λόγω της πληρότητας του κειμένου της Διασκεψέως.

Έν τῷ μεταξύ δημιουργήθηκαν άνεπίσημες γεωγραφικές πολιτικές ομάδες χωρών: 1) Όμάς Δυτικών Χωρών 2) Όμάς Άνατολικών Χωρών 3) Όμάς Άφρικανικών Χωρών 4) Όμάς Άσιατικών Χωρών 5) Όμάς Λατινοαμερικανικών Χωρών και 6) Όμάς των 77 άδεσμεύτων. Χωρών.

Η Έλληνική Άντιπροσωπεία συμμετείχε ενεργά στίς έργασίες των Δυτικών Χωρών μέ σαφή προδιάθεση νά λαμβάνει τό μέρος κυρίως των Χωρών της E.O.K.

3. Κατά τή δεύτερη εβδομάδα στη COMMITTEE OF THE WHOLE εξετάστηκε τό Σχέδιο Δράσεως όπου έγιναν πολλές τροποποιήσεις μεταξύ των οποίων και τρεις κατόπιν προτάσεως της Έλληνικής Άντιπροσωπείας πού αναφέρονται α) Στη καταπολέμηση των Πυρκαϊών των Δασών πού είναι μία από τίς κύριες αιτίες άπερημώσεως β) Στη περιφερειακή συνεργασία και γ) Στην ιδιαίτερη μέριμνα για την προστασία των κοινών ύδάτινων πόρων μέ τή σύναψη Διεθνούς Συμβάσεως. Η τελευταία αυτή τροπολογία έγινε για ύποστήριξη παρόμοιας προτάσεως πού ύποβλήθηκε από τή χώρα του BANGLA—DESH.

Και οί τρεις άνωτέρω τροπολογίες έγιναν δεκτές και προστέθηκαν επί πλέον στίς προϋπάρχουσες άλλες εισηγήσεις του Σχεδίου Δράσεως.

Παράλληλα στην Όλομέλεια (PLENARY), εξετάζονταν οί Εισηγήσεις της Διακρατικής Έπιτροπής (COMMITTEE OF THE WHOLE) προκειμένου νά υίοθετηθοϋν. Αιφνιδίως όμως έδώ, οί έργασίες πήραν έντονη πολιτική χροιά και οί Σύνεδροι άσχολήθηκαν και μέ θέματα τά όποια πολύ λίγο προσήγγιζαν την Έπιστημονική και Τεχνική έννοια της Άπερημώσεως.

Σέ όλες σχεδόν τίς προτεινόμενες λύσεις, τό Δυτικό BLOCK βρισκόταν άντιμέτωπο μέ τό BLOCK των Άδεσμεύτων χωρών (Άραβες, Άφρικανούς, Άσιάτες) πού ύποστηρίζονταν από τό Άνατολικό BLOCK.

Κατ' αυτό τό τρόπο α) Εισήγηση για την άνεξαρτησία της NAMIBIA της Νοτιοδυτικής Άφρικής έγινε δεκτή κατόπιν CONSENSUS (κοινής παραδοχής). β) Για την άποκατάσταση των ζημιών από την ξηρασία στίς χώρες του SAHEL, ή εισήγηση έγινε δεκτή κατόπιν CONSENSUS. γ) Εισήγηση για την καταδίκη του Ίσραήλ για την CASE STUDY πού παρουσίασε και πού καταγγέλλθηκε από τίς Άραβικές χώρες ότι περιείχε άνακρίβειες σε βάρος των Άράβων και θρησκευτικό φανατισμό, όδηγήθηκε σε ψηφοφορία και τό Ίσραήλ καταδικάστηκε μέ άπλή πλειοψηφία. Οί χώρες της E.O.K. και μαζί τους και ή Έλλάς ψήφισε έναντίον της καταδίκης του Ίσραήλ. δ) Στην εισήγηση για την δημιουργία Ειδικού Ταμείου (SPECIAL FUND) ύπήρξε έντο-

νώτατη Ἀμερικανική ἀντίδραση πού ὀδήγησε σέ ψηφοφορία. Καί πάλι τά Δυτικά Κράτη ἔχασαν καί ἡ πρόταση υἱοθετήθηκε. ε) Εἰσήγηση γιά τή καταδίκη τοῦ APARTHEID—BANDUSTAN (Φυλετικές διακρίσεις) στή Νοτιοαφρικανική Ἐνωση, υἱοθετήθηκε κατόπιν ψηφοφορίας παρά τήν ἀντίδραση τῶν Δυτικῶν χωρῶν. στ) Στήν εἰσήγηση γιά εἰδική τεχνική καί οἰκονομική βοήθεια στίς λιγώτερο ἀναπτυγμένες χώρες, μειοψήφισαν πάλι οἱ Δυτικές χώρες πού συνήθως ἀντιδρούσαν στά οἰκονομικά θέματα καί ἡ πρόταση υἱοθετήθηκε. ζ) Εἰσήγηση γιά τήν ἀπαγόρευση τῶν βιολογικῶν, χημικῶν καί λοιπῶν ὄπλων μαζικῆς καταστροφῆς πού ἔγινε ἀπό τό κράτος τοῦ CAPE VERDE, ἐγκρίθηκε κατόπιν CONSENSUS παρά τήν ἔντονη δυσφορία τῶν Δυτικῶν.

Ἐπαναλαμβάνεται ὅτι ἡ ἐπιστημονική καί τεχνική πλευρά τῆς Διασκέψεως παραμελήθηκε σχετικῶς στήν Ὀλομέλεια καί τό Σχέδιο Δράσεως υἱοθετήθηκε ὅπως εἶχε τροποποιηθεῖ ἀπό τήν Διακρατική Ἐπιτροπή μέ ἐλάχιστες καί ἀσήμαντες τροποποιήσεις. Στήν Ὀλομέλεια ἐπεκράτησαν πολιτικά καί οἰκονομικά κριτήρια μέ ἔντονη τή δυσφορία τῶν Ἀνεπτυγμένων Δυτικῶν χωρῶν γιά παροχή περαιτέρω κονδυλίων πέραν αὐτῶν πού ὑφίστανται στά πλαίσια τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Μέ τήν υἱοθέτηση τοῦ Σχεδίου Δράσεως ἔληξαν οἱ ἐπίσημες ἐργασίες τῆς Διασκέψεως τήν 9η Σεπτεμβρίου 1977.

4. Τήν τρίτη ἐβδομάδα (11-16.9.1977), παρέμειναν οἱ ὁμάδες ἐργασίας (WORKSHOPS) πού σχηματίσθηκαν ἀπό ἐμπειρογνώμονες τεχνικούς κάθε χώρας, οἱ ὁποῖες εἶχαν ὡς σκοπό τήν ἐξεύρεση τρόπων ὑλοποιήσεως τῶν εἰσηγήσεων τοῦ υἱοθετηθέντος Σχεδίου Δράσεως καί τήν ἄρση τῶν ἐμποδίων γιά τήν ἐφαρμογή τῶν προγραμμάτων γιά τή καταπολέμηση τῆς ἀπερημώσεως. Οἱ ἐργασίες διεξήχθησαν σέ καθαρά ἐπιστημονικά καί τεχνικά πλαίσια καί ἔλειψε ἡ πολιτική ἔνταση τῆς προηγουμένης ἐβδομάδος.

Ὁ γράφων εἶχε προετοιμασθεῖ πρό τῆς μεταβίβασής του στή Διάσκεψη καί εἶχε ὑποβάλει ἐγκαίρως στή Γραμματεία τῆς Διασκέψεως, προκαταρκτική ἐργασία τῶν θεμάτων πρός συζήτηση μέ τόν τίτλο: «RESTAURATION DE L'EQUILIBRE ECOLOGIQUE DANS DES REGIONS AFFECTEES PAR LA DESERTIFICATION EN GRECE».

(Ἀποκατάσταση τῆς οἰκολογικῆς ἰσορροπίας στίς περιοχές πού προσβάλλονται ἀπό τήν Ἀπερήμωση στήν Ἑλλάδα).

Ἐπειδή τά προβλήματα ἦταν ποικίλα, δημιουργήθηκαν ἑπτὰ τομεῖς μέ ἀντιστοιχες ὁμάδες ἐργασίας:

α) Ἐπίβλεψη—Ἐλεγχος πορείας τῆς Ἀπερημώσεως

β) Ἐνεργειακά προβλήματα

γ) Ἀρδεύσεις

δ) Χρηματοδότηση (προβλήματα ἐξευρέσεως πηγῶν χρηματοδοτήσεως)

ε) Συμμετοχή τοῦ κοινοῦ καί ἐκπαίδευση σ' ὅ,τι ἀφορᾷ στόν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς Ἀπερημώσεως.

στ) Ἐρευνες καί ἐρευνητικά προγράμματα

ζ) Περιφερειακή ὀργάνωση καί συνεργασία.

Ἐπειδή ἡ συγκρότηση τῆς Ἑλληνικῆς ὁμάδος κατά τήν τρίτη ἐβδομάδα ἦταν ὀλιγομελῆς προκειμένου νά καλύψει ὅλα τά θέματα, συμμετεῖχε ἐνεργῶς μόνο σέ δύο ὁμάδες ἐργασίας. Τήν μία μέ θέμα τίς Ἀρδεύσεις ἐκάλυψε ὁ Γεωπόνος εἰδικός στίς ἀρδεύσεις κ. Κων. Κωνσταντινίδης καί τήν ἄλλη μέ θέμα τίς Ἐρευνες καί τά ἐρευνητικά προγράμματα ὁ ὑποφαινόμενος.

Στήν ὁμάδα ἐργασίας γιά τίς ἔρευνες συζητήθηκαν οἱ τρόποι ὑλοποιήσεως τῶν προγραμμάτων ἐφηρμοσμένης ἐρεύνης γιά τήν ἀνάπτυξη τῶν περιοχῶν καί ἐπισημάνθηκαν τά ἐμπόδια καί οἱ ἀνασταλτικοί παράγοντες πού ἐμποδίζουν τήν ἐφαρμογή τῶν προγραμμάτων αὐτῶν.

Στήν πορεία τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν διαπιστώθηκαν οἱ ἐξῆς δυσκολίες καί ἐμπόδια:

α) Ὅ,τι δέν ὑπῆρχε συντονισμός μεταξύ τῶν ἐρευνητικῶν προγραμμάτων καί μεταξύ τῶν ἐρευνητῶν.

β) Ὅ,τι δέν ὑπῆρχε ἐπαφή καί συνεννόηση μεταξύ τῶν ἐρευνητῶν, ἐφαρμοστῶν (τεχνικῶν τῆς Πράξεως) καί τοῦ ἄμεσα ἐνδιαφερομένου γιά τήν ἀνάπτυξή του πληθυσμοῦ, μέ ἀποτέλεσμα τήν ἀδυναμία μεταδόσεως καί ἐφαρμογῆς τῶν πορισμάτων τῆς ἐρεύνης.

γ) Ὅ,τι συνήθως οἱ ἐμπειρογνώμονες τῶν Διεθνῶν Ὄργανισμῶν ὅπως π.χ. F.A.O. κ.λ.π. δέν ἦταν ὑψηλοῦ ἐπιπέδου, μετέβαιναν σέ μιά χώρα γιά μικρό χρονικό διάστημα χωρίς νά γνωρίζουν τίς συνθήκες τῆς ἀλλά καί χωρίς νά διαθέτουν τόν ἀπαιτούμενο χρόνο γιά νά προσανατολισθοῦν ἐπαρκῶς. Ἐπίσης οἱ μέθοδοι πού χρησιμοποιοῦσαν δέν ἦταν οἱ κατάλληλες. Ἀποτέλεσμα ὄλων αὐτῶν ἦταν νά καταστράνονται προγράμματα ἀνεφάρμοστα ἢ νά ἔχουν ἀρνητικές καί ἐπιζήμιες ἐπιπτώσεις.

δ) Ὅ,τι ἀπό πλευρᾶς χρηματοδοτήσεως, αὐτή συνήθως καθυστεροῦσε, ὅποτε καθυστεροῦσε καί ἡ ἐφαρμογή καί ἡ ἐκτέλεση τοῦ προγράμματος μέ συνέπεια ὅταν ἄρχιζε καθυστερημένα νά ἔχουν ἀλλάξει πολλές συνθήκες. Ἐπί πλέον συνηθίζεται νά χρηματοδοτοῦνται πολυετή προγράμματα μόνο γιά 2 μέ 3 ἔτη καί μετά νά σταματοῦν. Συνέπεια αὐτοῦ εἶναι νά μὴν ὑπάρχουν ἀποτελέσματα παρά τή σπατάλη χρόνου καί χρήματος καί ἀπασχόληση προσωπικοῦ.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΣΚΕΨΗ

Ο συμμετέχων Έλλην εκπρόσωπος σ' αυτή την ομάδα εργασίας στο θέμα «Έρευνες» υπέβαλε τις εξής πέντε εισηγήσεις που υιοθετήθηκαν από την Όλομέλεια των ομάδων εργασίας:

α. Νά διεξάγονται ολοκληρωμένα προγράμματα έρευνας με τη συνεργασία όλων των απαιτούμενων ειδικοτήτων.

β. Νά δημιουργηθεί σε κάθε χώρα ειδική Συντονιστική Υπηρεσία Έρευνών που θα συντονίζει τα εθνικά προγράμματα άφ' ενός μεταξύ τους και άφ' ετέρου με τα περιφερειακά και τα διεθνή προγράμματα.

γ. Η μετάκληση ξένων εμπειρογνομόνων νά γίνεται κατόπιν αυστηρού έλέγχου από αρμόδιες επιτροπές, επί του επιπέδου μορφώσεώς τους, της πείρας τους και της ικανότητός τους νά φέρουν σε πέρας έρευνητικά προγράμματα.

δ. Νά διεξάγονται παράλληλα και αποδεικτικά έρευνητικά έργα, που χρησιμεύουν σαν υπόδειγμα στους ενδιαφερομένους πληθυσμούς (παραδείγματα προς μίμηση), ώστε νά συμμετέχουν ενεργώς στις προσπάθειες ανάπτυξεως των χωρών τους.

ε. Έπειδή παρατηρείται τό φαινόμενο, νά απομονώνεται ό έρευνητής με τις έρευνές του και νά μήν έχει έπαφή με τούς εφαρμοστές κατά πολύ δε περισσότερο με τόν ενδιαφερόμενο άγροτικό πληθυσμό, ύπάρχει άδυναμία και μεγάλη δυσχέρεια μεταδόσεως προς εφαρμογή, των πορισμάτων των έρευνών διά μέσου των εφαρμοστών προς τό κοινό. Γι' αυτό τό λόγο έγινε ή εισήγηση, οί έρευνητές της έφηρμοσμένης έρευνας νά διδάσκουν και νά μετεκπαιδεύουν διαρκώς τούς εφαρμοστές (Σεμινάρια, μεταπτυχιακοί κύκλοι σπουδών κ.λ.π.) Η άνωτέρω πρόταση υποβλήθηκε γιατί ύπήρξε κοινή διαπίστωση των εμπειρογνομόνων της ομάδος ό,τι οί Πανεπιστημιακοί διδάσκαλοι άποκομμένοι από τήν έφηρμοσμένη έρευνα, άδυνατοῦν νά μεταδώσουν στους έπιστήμονες της πράξεως τήν ικανότητα για πρακτική εφαρμογή.

5. Τελειώνοντας, έχω νά αναφέρω και νά τονίσω τήν εξής διαπίστωση, σημαντική για τή χώρα μας, που άφορά ιδιαίτερα τούς δασολόγους και γενικώτερα τό έπιστημονικό γεωτεχνικό δυναμικό μας.

Άπό συζητήσεις και τήν ανταλλαγή γνώμων και προτάσεων κατά τή διάρκεια των εργασιών των ομάδων, καθώς επίσης και από τις ειδικότητες των

έπιστημόνων-τεχνικών που συμμετείχαν σ' αυτές, διαπιστώθηκε ό,τι τόν άγώνα έναντίον της Άπερημώσεως τόν κατηύθυναν οί Δασικές Υπηρεσίες των άπειλούμενων χωρών. Οί δασολόγοι ήταν εκείνοι που έπαιρναν τά κατάλληλα μέτρα και κατέστρωναν τά προγράμματα άναδασώσεων και συντηρήσεως έδαφών για νά ανακόψουν τήν επέκταση της έρήμου. Αύτοί επίσης ήταν οί αρμόδιοι για τήν ρύθμιση της βοσκής, τή δημιουργία ζωνών άπολύτου προστασίας και Έθνικών Δρυμών για τή διατήρηση της οικολογικής ίσορροπίας, για τή ρύθμιση της ξυλεύσεως που ήταν ή βασική πηγή ενεργείας των κατοίκων, καθώς επίσης και για τή λήψη μέτρων ύδατικής οικονομίας.

Η στάθμη όμως του έπιστημονικού γεωτεχνικού δυναμικού των χωρών αυτών ήταν χαμηλή και γιατί αυτό φάνηκε σαφώς ή ανάγκη και τό ενδιαφέρον τους για τήν μετάκληση ξένων τεχνικών από χώρες περισσότερο προηγμένες για τήν άνάληψη και ύλοποίηση των προγραμμάτων για τήν καταπολέμηση της άπερημώσεως.

Έπ' αυτού λοιπόν του σημείου έρχομαι νά τονίσω ό,τι παρουσιάζεται ή εύκαιρία στη χώρα μας νά προσανατολισθεί προς τήν εξέταση της δυνατότητας άποστολής στις χώρες αυτές ικανού αριθμού πλεονάζοντος, γεωτεχνικών και ιδιαίτερα δασολόγων, είτε μέσω των Διεθνών όργανισμών, είτε κατόπιν διμερών συμβάσεων.

Συνιστάται όπως ένας τομέας των μεταπτυχιακών σπουδών των γεωτεχνικών μας προσανατολισθεί προς αυτή τήν κατεύθυνση όπως ήδη γίνεται και σε άλλες εύρωπαϊκές χώρες (Γαλλία, Γερμανία, Μ. Βρετανία, Όλλανδία). Για τις πιθανότητες έπιτυχίας του σκοπού αυτού έχομε ήδη τό παράδειγμα της ιδιωτικής πρωτοβουλίας με τις εύκαιρίες εργασίας που έχουν δημιουργηθεί για τούς τεχνικούς μας και με τήν άνάληψη μεγάλων άναπτυξιακών έργων στις άραβικές κυρίως χώρες.

Μ' αυτό τόν τρόπο παρουσιάζονται δυνατότητες έπιτεύξεως των εξής:

α) Άπασχολήσεως και άπορροφήσεως του πλεονάζοντος γεωτεχνικού δυναμικού.

β) Είσαγωγής συναλλάγματος στη χώρα μας.

γ) Άποκτήσεως εμπείρων γεωτεχνικών μετά τήν έπιστροφή τους.

δ) Άνάπτυξη σχέσεων και δεσμών με τις χώρες αυτές.

ε) Προβολή της Ελλάδος σε διεθνές επίπεδο.